

[Kr. Juul.]

missionen oplysning om, at de 3 såkaldte kvalificerede lærerinder havde fået ansættelse andetsteds, så der kun var den pågældende ansøger tilbage. Skolekommissionen foretog en ny indstilling, men også den blev afvist af ministeren.

Jeg må sige, jeg begriber ikke, at ministeren virkelig finder det i sin orden, at skolekredsens ønsker gang på gang skal afvises og det hele overlades til tilfældighedernes spil. Jeg synes ikke, det kan være i overensstemmelse med det ansvar, som er knyttet til en undervisningsministers høje embede, og slet ikke i pagt med folkestyrets ånd. Det kan jo i alt fald ikke være lovgivningsmagtens opgave at hindre livets vækst, allermindst da på skolens område. Der er så sandt ingen grund til at foragte det initiativ, der kommer fra forældrene selv; det er i reglen det sundeste, og det må have sin ret. Kan det ikke passes ind i de bestående rammer, så må rammerne lægges om.

De eksempler, jeg har nævnt fra det praktiske liv i skolekredsene, viser, at der er trang til en ændring af det bestående, og jeg opfordrer tingets medlemmer til at medvirke til gennemførelsen af det lovforslag, som her foreligger. Det er her med livets ret bag sig, og det bliver ikke taget af dagsordenen, før de skranker, det har til hensigt at bryde ned, er ryddet af vejen.

Lysholt Hansen: Lad mig til indledning sige om dette lovforslag, som medlemmer af partiet venstre har fremsat, og som tilsigter at ændre folkeskoleloven således, at der åbnes adgang for elever fra frie lærerkursus til at opnå ansættelse i folkeskolen, at jeg deler den tanke, der ligger bag forslaget, nemlig ønsket om at åbne muligheder for personer, som først i en moden alder kommer til klarhed over, at de vil være lærere. Jeg stiller mig imidlertid tvivlende overfor, om den vej, der anvises her, er farbar, når ordningen samtidig skal være forsvarlig overfor de børn og de skoler, hvori disse lærere skal have adgang til at virke. Jeg tror personlig mere på den vej, den højtærede undervisningsminister tidligere har anvist, nemlig at man letter de økonomiske vilkår for disse mennesker, så de får mulighed for at gennemføre en semi-

naireuddannelse på linie med andre, der går på det ordinære seminarium. Det lovforslag om „Ungdommens uddannelsesfond“, som vi behandlede forleden dag, er for mig at se et stort skridt i den retning.

Uden på nogen måde ved denne lejlighed at ville komme ind på nærmere at drøfte de vanskeligheder, skolen under den herskende lærermangel mange steder er ude for, synes jeg, det er værd at understrege, at anvendelsen af ukvalificerede lærere efter udtalelser fra amtsskolekonsulenterne, der jo har sagen inde på livet, er blandt skolevæsenets allerstørste problemer i disse år. Ved gennemførelsen af en lovgivning som denne vil vi, for mig at se i hvert fald, ikke levere bidrag til at mindske disse vanskeligheder. Jeg bygger denne opfattelse på de erfaringer, man har gjort ved de prøver, som har været afholdt for de ueksaminerede lærere, der har søgt ansættelse i folkeskolen. De har væsentlig søgt ansættelse på landet, og derfor skal de for at få ansættelse bestå prøve i sang, musik samt gymnastik, men derudover ikke i andre fag. Kravene ved denne lille prøve — det vil jeg dog have lov til at understrege — ligger i underkanten af, hvad der kræves for at bestå disse fag ved den ordinære lærereksamen, og der findes altså allerede en mulighed her for lærere udefra uden eksamen for at komme ind i folkeskolen.

Åf de 23 ueksaminerede lærere, der indtil i dag er blevet ansat i folkeskolen, har — det vil jeg gerne have lov til at understrege — 10 bestået denne prøve, men ikke alle i første omgang. For flere af dem gælder der således, at de er dumpet første gang og har fået lov til at gå om. Yderligere 5 er dumpet, men har fået lov til at prøve en gang til, men har ikke indstillet sig til prøve endnu. Een er gået ud som direkte uduelig. De 7 resterende har endnu ikke villet lade sig indstille til prøve og har altså overhovedet ikke været prøvet endnu. Hovedparten af de 16, der indtil nu har prøvet, har fået deres undervisning på en af de frie lærerskoler, der er tale om her, nemlig på Elbæk lærerskole. Det er et forhold, som jeg synes man ikke kan skyde ud af sine overvejelser, når man skal tage stilling til det forslag, der her foreligger, og man må ganske naturligt spørge sig selv: Hvordan står det til